

SUOČAVANJE

„SLUČAJ BITIĆI“, NAKON PODIZANJA OPTUŽNICE

KO JE PUCAO

Bojan Tončić *Novinar "Danasa"*

Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije, u saradnji sa Federalnim istražnim birooom, nastavlja istragu o zločinu, a ono što je izvesno jeste da bi veliki broj ljudi trebalo da odgovara

Za likvidaciju američkih državljana albanskog porekla Mehmeda, Agrona i Ilija Bitići, jula 1999, Tužilaštvo za ratne zločine podiglo je u avgustu ove godine optužnicu protiv Sretena Popovića iz Niša i Miloša Stojanovića iz Kruševca. Pa ipak, njihovo ubistvo ni posle više od šest godina nije rasvetljeno. Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije, u saradnji sa Federalnim istražnim birooom, nastavlja istragu o zločinu, a ono što je izvesno jeste da bi veliki broj ljudi trebalo da odgovara za saučesništvo u samom činu ubistva, ili zbog neprijavlivanja.

Ko je naredio i izvršio ubistvo, ko ga je prikrivao, pitanja su na koja javnost traži odgovore, a u nekoliko navrata se odmerenim, ali i upozoravajućim saopštenjima oglasila Ambasada Sjedinjenih Američkih Država.

- Za ubistvo moje braće kriv je Goran Radosavljević - Guri, komandant Žandarmerije. Guri nije mogao da ode bez dozvole države, a država je imala jasan signal od američkih državnih struktura da on priprema bekstvo - kaže uoči zaključenja ovog broja "Pravde u tranziciji" Fatos Bitići, brat ubijenih.

Ili (1974), Agron (1976) i Mehmed (1978) Bitići su poreklom iz Prizrena, izvedeni su 8. jula 1999. godine iz zatvora u Prokuplju, gde su izdržavali prekršajnu kaznu od 11 dana zatvora zbog nelegalnog boravka u SRJ. Iz Prokuplja su odvedeni u bazu Posebnih jedinica policije u Petrovom Selu (jedan od svedoka u istrazi tvrdi da im je tamo dao hranu i vodu) gde su nakon dva dana ubijeni mecima u potiljak, potom pokopani u masovnu grobnicu.

Braća Bitići borila su se u sastavu "Atlantske brigade" Oslobođilačke vojske Kosova. U tada Saveznu Republiku Jugoslaviju ušli su iz Albanije, bez evidencije kod državnih organa. Pre povratka na Kosovo živeli su u Njujorku, gde su imali piceriju. Njihova majka i rodbina živeli su u Prizrenu. Sada i oni žive u Njujorku i kažu da im ne zamerimo zbog odbijanja da bilo šta govore.

Trag

Nataša Kandić, izvršni direktor Fonda za humanitarno pravo, podseća da je Goran Radosavljević - Guri bio komandant Posebnih jedinica policije kojoj se pripisuje veliki broj zločina. - Trag u vezi sa mnogim ubistvima, kao i kod ubistva braće Bitići, vodi do njega (Radosavljevića), a govori se da je, navodno, glavni krivac za zločine Vlastimir - Rođa Đorđević koji je davno nestao iz SCG, preciznije, neposredno nakon prevrata 2000. godine. Imamo smene u vojno-policijskom sistemu, ali mislim da one nisu povezane sa ratnim zločinima. Niko nije smenjen, svuda vidimo političke razloge, stiže se utisak da je reč o nameri da svi koji su učestvovali u akciji "Sablja" budu odstranjeni iz Policije - rekla je Nataša Kandić.

Peti i šesti

Odmah po zavšetku NATO intervencije u tadašnjoj Saveznoj Republici Jugoslaviji i potpisivanja Kumanovskog vojno-tehničkog sporazuma, pomažu komšijama, romskoj porodici Mitrović iz Prizrena, da se vrata u Srbiju, u Kraljevo, gde su izbegli tokom rata na Kosovu. Zaustavlja ih policija na administrativnoj granici Srbije i Kosova. Zbog kršenja zakona o kretanju i boravku stranaca, odvođe ih u Kuršumlju, gde im sudija za prekršaje određuje petnaestodnevnu kaznu zatvora koju izdržavaju u zatvoru u Prokuplju. Na zahtev za uslovno puštanje, pušteni su tri dana ranije.

Na sporedni izlaz iz zatvora u Prokuplju izvedeni su 8. jula 1999. godine. Obavešten da će biti pušteni na slobodu, komšija Miroslav ih čeka na glavnom ulazu. Prema svedočenju Miroslava Mitrovića, Aleksandar Đorđević, upravnik zatvora u Prokuplju, mu je rekao da su po braću Bitići ispred zatvora došla dva muškaraca u civilu, u belom automobilu, bez registarskih oznaka.

- Čuo sam da policija blokira istragu; ne smeju da govore. Uhapšeni su peti i šesti krivac, a gde su prva četvorica i ostali. Šta je mogao da uradi Sreten Popović bez naređenja Gorana Radosavljevića - pita Fatos Bitići, neposredno pred zaključenje ovog izdanja "Pravde u tranziciji".

Braća Bitići ubijena su mecima u potiljak. I na osnovu informacija koje je prikupila porodica, osnovano se pretpostavlja da je zločin izvršen pored baze Posebnih jedinica policije u Petrovom Selu, u neposrednoj blizini mesta na kojem se nalazi jedna od tri otkrivene masovne grobnice u Srbiji. Porodica je, prema rečima Fatos Bitićija, vodila dugu, mukotrpnu istragu, nailazivši na zatvorena vrata, neispunjena obećanja (Dušan Mihajlović, tada prvi čovek MUP-a Srbije) i uz podršku SAD, odnosno Ambasade i FBI.

Iz prokupačkog zatvora braća Bitići odvežena su belim džipom bez tablica. Rezultati istrage koju je sproveo Tužilaštvo za ratne zločine u saradnji sa FBI ne donose imena direktnih počinilaca ovog zločina. Ima, međutim, nagoveštaja da su Sjedinjene Američke Države preduzele značajne korake da se ubistvo rasvetli do kraja.

Masovna grobnica

Posmrtni ostaci braće Bitići iskopani su iz masovne grobnice u Petrovom selu kod Kladova. U grobnicama u Petrovom Selu pronađena su tela još 67 muškaraca i sedam žena sa Kosova. Žrtve su sa Kosova dovezene kamionom preko Negotina i Zaječara.

Naručilac, realizator

Bivši ministar unutrašnjih poslova Srbije Dušan Mihajlović potvrdio je 2001. godine da su u jednoj od grobnica otkrivenih u Petrovom Selu pronađena tri tela za koja se pretpostavlja da su posmrtni ostaci braće Bitići. Mihajlović je saopštio novinarima da je razgovarao sa tadašnjim ambasadorom SAD u Beogradu Vilijemom Montgomerijem, te da mu je ambasador preneo "zainteresovanost Vašingtona da se sve to temeljno ispita". U međuvremenu, posmrtni ostaci braće Bitići su predati porodici i sahranjeni u Njujorku.

Mihajlović je tada saopštio da su tela braće Bitići pronađena sa vezanim rukama, povezima preko očiju i sa prostrelnim ranama od vatrenog oružja u predelu glave. Kod njih su pronađena i rešenja o odsluženju zatvorskoj kazni.

- Da je Guri dao naredbu za zločin video sam u izjavi policajca iz Prištine koji je tu izjavu dao istražnom sudiji u Kladovu. Bio sam u Kladovu i razgovarao sa istražnim sudijom. Rekao mi je da potpišem krivičnu prijavu protiv Vlastimira Đorđevića, a ja sam pitao šta je sa ostalima - rekao je Fatos Bitići.

U izjavi tog policajca koju je Fatos Bitići nakratko video kod sudije Dušana Caranovića, piše da su braća Bitići vezana i džipom prebačena u Prokuplje.

- Svedoci govore da su ih sprovela četiri policajca, od njih su dvojica bila u civilu. Piše, takođe: "Predao sam ih generalu Guriju u Petrovom Selu". Američki konzul je pitao da li je Guri znao da je reč o američkim državljanima, a policajac je odgovorio potvrdno - naglašava Fatos Bitići.

U izjavi datoj pred istražnim sudijom Opštinskog suda u Kladovu inspektor Zoran Stanković je naveo da su postojala spremna rešenja o oslobađanju braće Bitići i da misli da su im ta rešenja uručena. Rešenja su pronađena u njihovoj odeći, u masovnoj grobnici.

- Razgovarao sam sa nekim iz uprave zatvora. Rečeno mi je da su tog dana, negde oko 13 časova, došla dva lica sa nekim belim vozilom i da su ih preuzeli. Tako nešto se prvi put desilo otkako radim kao inspektor. Kasnije sam od upravnika zatvora saznao da ga je tog dana nazvao načelnik SUP Prokuplje Milisav Vučković i najavio da će neka lica iz MUP-a doći po braću Bitići - izjavio je Stanković.

"Dva lica", pretpostavimo, nisu mogla da budu "neovlašćena": kome je i na kom zakonskom osnovu upravnici zatvora Aleksandar Đorđević smeo da izruči zatvorenike koji su netom izdržali prekršajnu kaznu. Fatos Bitići kaže da je Aleksandar Đorđević rekao da je njegovu braću trebalo do Merdara da doprati inspektor Zoran Stanković, ali da su, u međuvremenu, stigli neki ljudi koji imaju naredbu da ih odvedu.

- Pitao sam Zorana zašto nije nešto preduzeo, a on je ćutao. Čak i da su moja braća bili teroristi - a to nisu bili - zašto im se nije sudilo. Stanković kaže da su svi "papiri" o tome da su "tri Amerikanca u Prokuplju" poslani u Beograd - navodi Fatos Bitići.

Ima više pretpostavki o tome ko je naručio, a ko realizovao ovaj zločin. Ostaje pitanje da li jednu od njih,

nedvosmisleno, treba odbaciti. To je mogućnost da je reč o ličnoj odmazdi. Da li je reč o odluci iz državnog vrha? Nijedna vlast, čak i u Srbiji za vladavine Slobodana Miloševića, smatralo se, ne bi mogla da priušti sebi luksuz ubijanja američkih državljana. Tokom vladavine Slobodana Miloševića, međutim, stekao se utisak da je jedan od omiljenih hobija vlasti inačenje sa Amerikom. U tako postavljenom autoritarnom režimu moguće je da neko, iz servilnosti i karijerizma poželi da bude veći katolik od pape. Brojne činjenice ukazuju da je reč o državnoj odluci. Vladan Batić, bivši ministar pravde, rekao je da je da je kontaktirao zatvor u Prokuplju i dobio potvrdu da su braća Bitići bili osuđeni na prekršajnu kaznu zatvora u trajanju od 15 dana.

- Oni su 8. jula pušteni iz zatvora, posle čega su ih sačekali ljudi iz policije - rekao je Batić, i naglasio da nema informacija šta se dalje dešavalo. Od zločina za koji je odgovorna država, bez obzira na to ko je neposredni izvršilac, prošlo je više od šest godina.

Svedok preminuo

Miroslav Mitrović preminuo je 2004. godine u Kraljevu, gde njegova porodica i danas živi u dvostrukom strahu od omazde. Od Srba, raseljenih lica sa Kosova koji žive u Kraljevu s jedne strane jer su pomogli kosovskim Albancima, pripadnicima OVK, i s druge strane od samih Albanaca jer se osećaju odgovornim za smrt braće Bitići.